

PHILIP MORRIS AB

Regeringskansliet

s.remissvar@regeringskansliet.se

Dnr: S2021/02982

Philip Morris AB

Karlavägen 108

Box 24242

S-104 51 Stockholm

Remissvar avseende SOU 2021/22 Hårdare regler för nya nikotinprodukter

Philip Morris AB tackar för möjligheten att kommentera SOU 2021/22 Hårdare regler för nya nikotinprodukter (SOU:n).

Philip Morris mål är en framtid utan cigaretter. Rökning är otvetydigt skadligt och orsakar såväl allvarliga sjukdomar som förtida död. Det bästa vore självklart om ingen någonsin började röka. Eller att de som börjat slutar. Trots bred kännedom om riskerna med rökning finns över en miljard rökare i världen och mer än en halv miljon rökare i Sverige. Alla dessa rökare kommer inte att sluta. De rökare som inte slutar bör erbjudas bättre alternativ till cigaretter, alternativ som inte förbränns och röks. Dessa alternativ, t ex uppvärmda tobaksprodukter, snus, nikotinpåsar och e-cigaretter är inte riskfria och behöver regleras och marknadsföras ansvarsfullt. Framför allt är det viktigt att dessa rökfria produkter, nya eller gamla, inte lockar unga, icke-rökare eller före detta tobaks- och nikotinanvändare. Samtidigt är det viktigt att rökare har relevant information om produkternas existens och de relativa risker produkterna associeras samt att regelverket är konkurrensneutralt.

Philip Morris kommentarer:

1.) Förslaget saknar analys av olika produktkategoriernas skadeverkningar

Bakgrunden till att regeringen tillsatte SOU:n är riksdagens tillkännagivande i samband med att *Lagen om tobak och liknande produkter* behandlades i riksdagen 2018. I utskottets beredning av propositionen tillkännagav riksdagen att en brist i regeringens förslag var att det inte tog hänsyn

till olika produktkategoriers skadeverkningar.¹ I samband med beredningen av regeringens proposition *En förnyad strategi för politiken avseende alkohol, narkotika, doping, tobak och nikotin samt spel om pengar 2021-2025* förtydligade riksdagen sin vilja i tillkännagivandet; ”regeringen bör ge i uppdrag åt Socialstyrelsen att klargöra de gradskillnader av ANDT-produkters skadeverkningar som är vetenskapligt påvisade och tillkännager detta för regeringen.”² Tyvärr saknades skademinimeringsperspektivet i Socialdepartementets kommittédirektiv³, trots riksdagens uttryckliga önskan därom, en önskan som återigen uttrycktes och förstärktes i Socialutskottets betänkande 2020/21 SoU:25⁴. Med tanke på att riksdagen i två beslut varit tydlig med att regeringen ska återkomma med förslag som tar hänsyn till olika produktkategoriers skadeverkningar utgår Philip Morris ifrån att regeringen tar hänsyn till riksdagsmajoriteten innan en ny proposition och lagrådsremiss återigen läggs på riksdagens bord.

Philip Morris har flera gånger uttryckt att det behövs ett helhetsgrepp om tobaks- och nikotinområdet. Det är viktigt med preventionsåtgärder som syftar till att hindra människor att börja använda tobak- eller nikotinprodukter, framför allt bör sådana produkter helt hållas ifrån barn och unga. Den absolut skadligaste formen att konsumera nikotin är att inhalera förbränd tobak, dvs att röka den. Därmed är det logiskt och rimligt att tobak som förbränns, såsom cigaretter, regleras striktare än tobak- och nikotinprodukter som inte förbränns. För gruppen rökare, som inte vill eller klarar att sluta röka, är nikotin- och tobaksprodukter som inte förbränns ett bättre alternativ till cigaretter. En sådan skademinimeringsstrategi har många länder framgångsrikt anammat, till exempel Norge, Storbritannien, USA, Japan och Nya Zeeland.

Givet att regeringen inte avser att ta hänsyn till de två riksdagsbesluten där riksdagen vill se skademinimering på tobaksområdet, anser vi att det SOU:n resulterar i en olycklig, ologisk och kontraproduktiv uppdelning mellan olika produktkategorier. Som ett belysande exempel blir det skillnad mellan hur producenter får kommunicera snus jämfört med nikotinpåsar. Trots att produkterna är lika i användningssätt samtidigt som utredningen inte pekar på några skillnader i hälsorisker mellan produkterna, så kommer snus att regleras striktare, givet att förslagen i SOU:n går igenom. Det snedvrider konkurrens och motiveras inte av hälsorisker. Jämför vi istället snus och cigaretter, där skillnaden mellan hälsoriskerna är enorma, kommer det även fortsättningsvis att regleras på samma sätt.

¹ Socialutskottets betänkande 2018/19:SoU3, *Ny lag om tobak och liknande produkter*, s. 21.

² Socialutskottets betänkande 2020/21 SoU:25, *En förnyad strategi fr politiken avseende alkohol, narkotika, doping, tobak och nikotin samt spel om pengar 2021-2025*, s. 1.

³ [Översyn av vissa frågor på tobaksområdet, dir. 2020:9 \(regeringen.se\)](#)

⁴ Socialutskottets betänkande 2020/21 SoU:25, *En förnyad strategi fr politiken avseende alkohol, narkotika, doping, tobak och nikotin samt spel om pengar 2021-2025*, s. 1.

I Storbritannien rekommenderas inbitna rökare av såväl Public Health England och The National Institute of Health Care Excellence (motsvarigheten till Socialstyrelsen) att skifta från cigaretter till e-cigarett, eftersom det ses som ett mindre skadligt alternativ till rökning.⁵ I SOU:n föreslås ett förbud mot smaker i e-cigarettvätskor. Självklart ska dessa produkter inte locka till sig unga. Smaker hjälper dock rökare att välja bort cigaretterna till förmån för e-cigarett. I en oberoende studie genomförd med stöd av US National Cancer Institute konkluderar forskarna att om vejpprodukter bara får säljas med tobakssmak kommer 39,1 % av användarna att fortsätta använda e-cigarett, men 33,2 % kommer sannolikt att gå över till cigaretter.⁶ Därmed är det olyckligt att alla smaker utom tobakssmak förbjuds, givet att regeringen avser följa riksdagens vilja att reglera produktkategorier efter dess skadeverkningar. Snarare kan förslaget främja en utveckling där människor som lämnat cigaretterna bakom sig, till förmån för e-cigarett, går tillbaka till den skadligaste formen av nikotinanvändning, dvs rökning.

Eftersom förslaget inte motsvarar vad riksdagen har efterfrågat, snedvrider konkurrens och försvårar för rökare att göra informerade val, anser Philip Morris att regeringen bör återkomma med ett förslag som bättre reflekterar olika nikotin- och tobakskategoriernas skadeverkningar i linje med riksdagens uttryckliga vilja i två riksdagsbeslut.

2.) Digitala försäljningsställen

Philip Morris kan konstatera att det i SOU:n föreslås regeländringar som innebär att kommersiella meddelanden endast ska vara tillåtna inne på fysiska försäljningsställen. Detta innebär en negativ särbehandling av e-handelsföretag, vilket ytterst påverkar konkurrensvillkoren mellan de två försäljningskanalerna.

Riksdagen har redan förkastat ett lagförslag med i stort samma innebörd som det nya förslaget, genom att anta socialutskottets betänkande.⁷ Det förkastade förslaget innebar att samma villkor inte skulle gälla för fysiska försäljningsställen och digitala försäljningsställen. I samband med

⁵ "A safety review by the Committee on Toxicity of Chemicals in Food, Consumer Products and the Environment (COT) concluded that the risk of adverse health effects from vaping products is expected to be much lower than from cigarettes" Ref: McNeill, A., Brose, L.S., Calder, R., Simonavicius, E. and Robson, D. (2021). Vaping in England: An evidence update including vaping for smoking cessation, February 2021: a report commissioned by Public Health England. London: Public Health England.

⁶ Heather Posner, MPH, Katelyn Romm, PhD, Lisa Henriksen, PhD, Debra Bernat, PhD, Carla J Berg, PhD, MBA, Reactions to sales restrictions on flavored vape products or all vape products among young adults in the US, *Nicotine & Tobacco Research*, 2021; ntab154, <https://doi.org/10.1093/ntr/ntab154>

⁷ Socialutskottets betänkande 2018/19:SoU3 *Ny lag om tobak och liknande produkter*.

riksdagens beslut efterfrågades ett nytt förslag på marknadsföringsregler, eftersom riksdagen menade att det tidigare förslaget hade sådana brister att förslaget inte kunde antas.

Ett tungt vägande skäl till att riksdagen avslog regeringens förslag var att förslaget skulle göra e-handel med tobaksvaror betydligt svårare än motsvarande fysisk försäljning. Riksdagen efterfrågade därför konkurrensneutrala regler.⁸ Nuvarande lagstiftning lever upp till vad riksdagen har efterfrågat avseende konkurrensneutralitet varför det saknas behov av ny lagstiftning i den delen.

⁸ Socialutskottets betänkande 2018/19:SoU3 *Ny lag om tobak och liknande produkter*, s. 21 f.